

Q&A natuurvriendelijk isoleren

Berenschot

Hieronder vindt u de Q&A van het webinar 'natuurinclusief isoleren provincie Noord-Holland' dat 16 juli plaatsvond. De vragen zijn direct overgenomen vanuit het webinar.

Vragen aan Berenschot

Q Begrijp ik het goed dat binnendakisolatie ook onder de percentages valt? Eerder is volgens mij gecommuniceerd dat het alleen over werkzaamheden die van buitenaf de woning gedaan worden onder pre-smp/smp vallen.

A Binnendakisolatie valt onder pre-SMP werkzaamheden, en zo zal het ook staan in de beleidsregel.

Q Kunnen we alle stukken vinden op de website van de OD? Waar is het Beleidskader & beleidsregel te vinden?

A Het beleidskader is vanaf deze week te vinden op de landingspagina: [Natuurvriendelijk isoleren - Servicepunt Duurzame Energie](#). De beleidsregel vindt u [hier](#).

Q Dus opzet SMP + compensatieplan = pre-SMP aanvraag?

A Ja, dat is je onderzoeksopzet en compensatieplan. Dit bespreek je vervolgens met de OD.

Q Kan de meldingsapp ook gebruikt worden om de mitigerende maatregelen te registreren?

A Nee. Wellicht wordt dit wel in één van de updates mogelijk.

Q Geeft de app ook door aan de isolatiebedrijven wanneer er niet meer geïsoleerd mag worden? (en het maximum dus bereikt is)? Of moeten wij dat als gemeente zelf bijhouden en monitoren (of is het vanuit ons meer qua proactief checken en evt. communiceren?)

A De app geeft zelf aan wanneer het percentage bijna is bereikt en is bereikt.

Q Wanneer is de app gereed?

A Verwachting is begin augustus.

Q Begrijp ik het goed dat de compensatie-opgaven regeling Natuurinclusief isoleren en de Pre-SMP fase bij elkaar de complete compensatie-opgave behelzen?

A Van de landelijke aanpak en de pre-SMP, maar daarna komt nog de SMP met compensatie die daaruit voortvloeit op projectniveau. Hiervoor is niet per se de gemeente verantwoordelijk, mogelijk alleen als bemiddelaar.

Q Komen er vanuit de provincie minimum protocollen/richtlijnen voor (pre)SMP onderzoek?

A De provincie zal geen minimumeisen aan een richtlijn stellen of een richtlijn verplicht stellen, wel onderzoekt zij of de richtlijn die nu in een aantal Noord-Hollandse gemeentes wordt toegepast (o.a. Heemskerk en Dijk en Waard), opgeschreven kan worden in een algemene richtlijn die voor meerdere gemeenten bruikbaar is.

Q Krijgen we nog een handboek/ standaard voor het realiseren van de compensatie-opgave? Klopt het daarbij dat je als vuistregel voor de kosten het volgende moet aanhouden: € 1.000 per vleermuis voorziening en € 50 - € 100 voor de mus en gierzwaluw?

A Ja er komt een landelijke handreiking, die wordt zeer binnenkort verwacht. Hier staan ook orde groottes van kosten van voorzieningen in.

Q Hoe reëel is het dat we voor 24 februari 80% van de compensatieopgave gerealiseerd hebben als het handboek over hoe die voorzieningen eruit zien nog niet beschikbaar is?

A We beseffen ons dat dit een uitdaging is, maar gemeenten kunnen nu al gebruikmaken van de Kennisdocumenten van Bij12 en de NKNB.

Q Als PNH geen minimum protocollen voor (pre)SMP onderzoek geeft, hoe weten we dan als gemeente wat we moeten uitvragen in offerteverzoek aan ecologisch bureau?

A Het is aan de gemeente om te bepalen wat voor onderzoek wil doen en kan daarvoor eventueel ecologische expertise voor inschakelen. De provincie zal geen minimumeisen aan een richtlijn stellen of een richtlijn verplicht stellen, wel onderzoekt zij of de richtlijn die nu in een aantal Noord-Hollandse gemeentes wordt toegepast (o.a. Heemskerk en Dijk en Waard), opgeschreven kan worden in een algemene richtlijn die voor meerdere gemeenten bruikbaar is.

Ook heeft de provincie een format van een uitvraag gepubliceerd die gemeenten kunnen gebruiken voor het ecologisch onderzoek op de landingspagina ([Natuurvriendelijk isoleren - Servicepunt Duurzame Energie](#)), maar daarin staan geen eisen voor richtlijnen of protocollen.

Q Begrijp ik het goed dat we vooraf met de OD in overleg moeten voor de inhoudelijke punten m.b.t. de aanbesteding? Ik dacht dat we een standaard voorstel zouden krijgen.

A Het overleg met de OD is vooral bedoeld voor ecologisch-inhoudelijke beoordeling en advies van het onderzoek dat de gemeente wil doen, het is niet bedoeld voor aanbestedingsvraagstukken. De provincie heeft een format voor een uitvraag gepubliceerd op de landingspagina ([Natuurvriendelijk isoleren - Servicepunt Duurzame Energie](#)). Hierin zullen echter geen eisen gesteld worden aan het ecologisch onderzoek.

Vragen aan de Omgevingsdienst NHN

Q Wat zijn de consequenties als je als gemeente niet aan de slag gaat met het SMP? Kunnen we dan geen woningen voorzien van bepaalde isolatiemaatregelen?

A Indien gemeenten niet aan de slag gaan met een SMP zullen woningeigenaren zelf een omgevingsscan en nader onderzoek moeten laten uitvoeren, een activiteitenplan moeten laten opstellen en een vergunningstraject moeten doorlopen, per project. Dit kan oplopen tot duizenden euro's per woning. Vele bewoners zullen hier niet voor kiezen en dan óf hun huis niet laten isoleren, of hun huis laten isoleren op een manier waarop de wet wordt overtreden met grote gevolgen voor de beschermde (dier)soorten.

Q Moeten ook vervangende verblijven voor vogels worden gerealiseerd?

A De gemeenten zijn niet verantwoordelijk voor het realiseren van vervangende verblijfplaatsen voor vogels voor de compensatie onder de korte termijn aanpak van de Landelijke aanpak NVI en het Pre-SMP. Met de methode van Natuurvriendelijk Isoleren wordt ruimte voor vogels vrijgehouden. Het staat de gemeente natuurlijk wel altijd vrij om voorzieningen te treffen, om de populaties een boost te geven.

Q 94% van alle woningen mag dus niet geïsoleerd worden?

A Onder de korte termijn aanpak van de Landelijke aanpak NVI mag inderdaad maximaal 6% geïsoleerd worden. Daarnaast mogen aanvullende percentages geïsoleerd worden met een (Pre-)SMP. Aanvullend 30% onder het Pre-SMP, bijvoorbeeld.

Q Ik heb alleen mail met tabel compensatieopgave ontvangen. Geen bijlage met rapport/toelichting oid. Komt dat nog?

A De toelichting van de tabellen staat in de rest van de mail en bijgeleverde links. De in de presentatie genoemde handreiking voor advies voor maatregelen voor vlermuizen komt op korte termijn beschikbaar. BZK heeft aangegeven deze medio juli beschikbaar te stellen.

Q Natuurvriendelijk isoleren en meldingsplicht leunt erg op de bedrijven die een ander belang hebben. Hoe ziet de OD er op toe dat er volgens richtlijnen gewerkt wordt en er goed gebruik gemaakt wordt van de app. Immers een bedrijf heeft als doel zoveel mogelijk te isoleren de app gebruiken zou dit limiteren, dat kost hen geld.

A Door (steekproefsgewijs) controles uit te voeren op de meldingen die via de meldingsapp worden gedaan en op inkomende meldingen af te gaan.

Q Wordt tijdens het blind isoleren wel extra gezorgd voor massa verblijfplaatsen, geldt daarvoor een extra bescherming omdat dit wel een significant negatief effect zou hebben?

A Door alleen toe te staan dat grondgebonden particuliere woningen van maximaal vier woonlagen geïsoleerd worden en door ongeschikt te maken buiten de meest kwetsbare perioden wordt zoveel mogelijk voorkomen dat massawinterverblijfplaatsen worden aangetast.

Q Wat gebeurt er als er na 2 jaar pre-SMP nog geen definitief SMP ligt?

A Dan mag er niet meer geïsoleerd worden volgens de pre-SMP en kan de omgevingsvergunning ingetrokken worden.

Q Particulieren die zelf ecologisch onderzoek laten uitvoeren tellen niet mee in percentage?

A Dat klopt, indien ze zelf een vergunning aanvragen (indien noodzakelijk als dit uit vervolgonderzoek volgt).

Q En als je van nvi nu gelijk naar het smp gaat? kan dat ook? scheelt weer een stap.

A Dit kan zeker, en heeft ook voordelen. Het is uiteindelijk aan de gemeente en/of de (beschikbaarheid van) ecologen om hierover een knoop door te hakken. Dit kan per gemeente verschillen. Er zijn gemeenten die ervoor kiezen het Pre-SMP over te slaan, omdat ze al vergevorderd zijn met hun SMP-aanvraag. Belangrijk is in ieder geval de randvoorwaarden en voor- en nadelen te weten.

1. Het Pre-SMP kan alleen aangevraagd worden voor de delen waarvoor onderzoek wordt gedaan en een SMP wordt aangevraagd.
2. De compensatie die wordt gerealiseerd voor de korte termijn aanpak voor de landelijke aanpak NVI en het Pre-SMP "tellen allebei niet mee" voor het SMP, maar het levert wel een plus op in de stabiliteit van de populatie. Hierover eventueel meer tijdens een spreekuur of een verdere inhoudelijke gesprekken over het SMP tussen gemeente en OD NHN.
3. Het hangt af van het percentage te wensen isoleren woningen.
4. Vanuit ecologisch oogpunt valt te spreken voor een SMP-benadering omdat je dan meer inzicht hebt in je populaties en treffendere maatregelen neemt.
5. Het is ook nog mogelijk in een later stadium een Pre-SMP aan te vragen.

Q Is er ook een format oid om een pre-SMP aan te vragen? Aanvraag pre-SMP zijn overigens extra werkzaamheden voor het ecologische adviesbureau en daarmee kosten voor de gemeente. Daar hebben we bij de start van het SMP en de subsidieaanvraag geen rekening mee gehouden!

A Nee daar is geen format voor, je maakt een onderzoeksopzet en een compensatieplan. Er komt een handboek ter ondersteuning van de landelijke overheid en richtlijnen voor onderzoek helpen bij de onderzoeksopzet. Er komt wel een format voor de uitvraag naar het adviesbureau op de landingspagina ([Natuurvriendelijk isoleren - Servicepunt Duurzame Energie](#)).

Q Is er iets te zeggen over hoe snel de pre-smp ontheffing wordt verleend? (van indienen, tot start?)

A Houdt in ieder geval rekening met de wettelijke termijnen. Dit is acht weken, maar kan éénmalig verlengd worden met zes weken.

Q Er zijn dus meer woningen die niet geïsoleerd mogen worden, dan wel geïsoleerd mogen worden?

A Onder de korte termijn aanpak van de Landelijke aanpak NVI mag inderdaad maximaal 6% geïsoleerd worden. Daarnaast mogen aanvullende percentages geïsoleerd worden met een (Pre-)SMP. Aanvullend 30% onder het Pre-SMP, bijvoorbeeld.

Q Als het lukt om in het voorjaar een pre-smp aan te vragen, heeft de aanpak NVI geen meerwaarde meer (rekening houdend met de natuurkalender kan je dan ook pas in het voorjaar isoleren). als we daar voor kiezen (negeren nvi en gelijk pre-smp), komt de compensatieopgave nvi dan te vervallen?

A Dan komt de compensatieopgave te vervallen maar ook de toegestane isolatieruimte onder de NVI.

Q Is het SMP verplicht voor alle gemeenten?

A Nee, dit is geen verplichting. Indien gemeenten niet aan de slag gaan met een SMP zullen woningeigenaren zelf een omgevingsscan en nader onderzoek moeten laten uitvoeren, een activiteitenplan moeten laten opstellen en een vergunningstraject moeten doorlopen, per project. Dit kan oplopen tot duizenden euro's per woning. Vele bewoners zullen hier niet voor kiezen en dan óf hun huis niet laten isoleren, of hun huis laten isoleren op een manier waarop de wet wordt overtreden met grote gevolgen voor de beschermde (dier)soorten.

Q In principe wil je zoveel mogelijk compenseren op gunstige plekken voor vleermuizen. De kans is ook groot dat deze (omdat ze gunstig zijn) al bewoond worden door vleermuizen. Hoe verhoudt dit tot elkaar?

A Voor de locaties van de verblijfplaatsen is het van belang dat er eerst wordt gekeken naar locaties die potentieel geschikt zijn, maar op dit moment niet in gebruik zijn. Mocht het blijken dat deze allemaal al benut zijn, kan in overleg met een ecologisch deskundige naar mogelijkheden gekeken worden. De OD NHN staat open om hierover in overleg te treden.

Q Hoe (& door wie) wordt realisatie van compensatieopgave gemonitord/gehandhaafd?

A De ODNHN monitort dit (als bevoegd gezag namens de provincie) en richt hier ook haar handhaving op in. Zodra het jaarlijkse percentage overschreden wordt, krijgt het isolatiebedrijf een melding dat er in het desbetreffende gebied niet doorgeïsoleerd kan worden.

Q En welk handelingsperspectief kunnen we inwoners geven die een kraamkolonie in hun woning hebben?

A Afhankelijk van het aantal gevonden kraamverblijfplaatsen en het in kaart gebrachte netwerk zal wellicht in samenwerking met de gemeente gezocht worden naar een oplossing. Dit is maatwerk.

Q Als een bedrijf zich niet aan de regels houdt wat is dan de sanctie en wie voert die uit?

A ODNHN handhaaft indien nodig volgens de wet bestuursrecht. Werkzaamheden kunnen stilgelegd worden (met last onder dwangsom), in sommige gevallen zullen herstelmaatregelen uitgevoerd moeten worden.

Q Begrijp ik het goed dat we vooraf met de OD in overleg moeten voor de inhoudelijke punten m.b.t. de aanbesteding?

A We raden aan om met de OD NHN in overleg te gaan over de ecologische aspecten van de aanbesteding, zoals de randvoorwaarden van het gebiedsdekkende onderzoek. Het is namelijk belangrijk dat het onderzoek passend is voor de gemeente. Dit kunnen gemeenten vervolgens meenemen in het uitzetten van hun aanbesteding.

Q Bij het plaatsen van alternatieve inbouwkasten in spouwmuren is er een kans dat er al vleermuizen aanwezig zijn. Moet dit eerst onderzocht worden om verstoring te voorkomen? Of morgen de alternatieve kasten alleen geplaatst worden op plekken waar 100% geen verblijfplaatsen van vleermuizen zitten.

A Verstoring moet inderdaad voorkomen worden. Voor de locaties van de verblijfplaatsen is het ook daarom van belang dat er eerst wordt gekeken naar locaties die potentieel geschikt zijn, maar op dit moment niet in geschikt zijn (bijvoorbeeld ontoegankelijke spouw geschikt maken). Gebruik hiervoor afgeronde onderzoeken van reeds uitgevoerde projecten en maak vooral nieuwe mogelijkheden waar ze nog niet zijn, maar waar wel potentie is. Mocht het blijken dat deze allemaal al benut zijn, kan in overleg met een ecologisch deskundige naar mogelijkheden gekeken worden. De OD NHN staat open om hierover in overleg te treden.

Q Krijgen wij ook een suggestie waar de kasten te verkrijgen zijn of een instructie hoe die te maken?

A Ter ondersteuning van gemeenten wordt in opdracht van het ministerie van LNV en RVO een handboek samengesteld waarin staat welke alternatieve voorzieningen gerealiseerd kunnen worden en waar op te letten bij de realisatie van de verblijfplaatsen. Het handboek wordt medio juli 2024 beschikbaar gesteld voor gemeenten.

Q Gaat het percentage binnen de NVI / pre-SMP over alle grondgebonden woningen in een CBS buurt? Ook over woningen die al isolatie hebben bijvoorbeeld?

A Nee, het gaat over de (nog) te isoleren woningen per CBS-buurt.

Q Je gaf net aan dat de gemeente het percentage in de gaten moet houden, maar de omgevingsdienst is verantwoordelijk voor de handhaving. Wat bedoel je precies met in de gaten houden?

A De ODNHN monitort dit (als bevoegd gezag namens de provincie) en richt hier ook haar handhaving op in. Zodra het jaarlijkse percentage overschreden wordt, krijgt het isolatiebedrijf een melding dat er in het desbetreffende gebied niet doorgeïsoleerd kan worden.

Q Verstoring en verjaging is verboden hoe verhoudt dat zich met compenseren/mitigeren als dit later plaatsvindt

A Als er renovatie/sloopplannen zijn voor gebouwen waaraan/-in compensatie is gerealiseerd, zal per situatie even gekeken moeten worden wat hierin de beste aanpak is. Dit hangt onder

andere af van of het in gebruikgenomen is, of er al een SMP ligt en de alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving.

Q Compensatiemaatregelen blijken steeds weer weinig effectief, ook bij overcompensatie aan vleermuiskosten. Hoe verhoudt zich dat tot de doelstelling behoud/ontwikkeling van soorten?

A Door het vrijhouden van een deel van de spouw (en dus het behoud van verblijfplaatsen) onder het NVI, de variatie aan compensatiemaatregelen genomen door gemeenten en de maatregelen die onder het SMP worden gerealiseerd wordt gezorgd voor een diversiteit aan én een behoud van (een deel van bestaande) verblijfplaatsen. In het kader van het SMP wordt ook gekeken naar een ambitie op de lange termijn om de populaties in stand te houden en te vergroten waar mogelijk.

Vragen aan de provincie Noord-Holland

Q Deze subsidieregeling is aanvullend op de eerder gepubliceerde subsidieregeling? Over de bijdrage SMP?

A Ja, dit is een aanvullende subsidieregeling

Q Komt er dan naast de subsidie versnelling natuurinclusief isoleren nog een subsidie voor verblijfsplaatsen beschikbaar?

A Ja

Q Waar kan ik de beleidsregel vinden?

A Deze zal beschikbaar komen via de landingspagina [Natuurvriendelijk isoleren - Servicepunt Duurzame Energie](#).

Q Komen er ook vergoedingen voor woningen die niet geïsoleerd mogen worden, ivm energie gebruik?

A Nee

Q Begrijp ik het goed dat er dus op provinciaal niveau al bekend is waar de meervleermuis zit? Waar kan ik dat vinden?

A Er is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van kraamkolonies in Noord-Holland. Deze gegevens worden op aanvraag verschaft door de OD per gemeente via natuurinclusief@odnhn.nl.

Q Wordt er in de subsidie ook rekening gehouden met de oppervlakte van de gemeente?

A De hoogte van de subsidie is gebaseerd naar rato van het aantal compensatiemaatregelen dat de gemeente moet treffen. De oppervlakte van de gemeente is een van de variabelen die het aantal compensatiemaatregelen bepaalt.

Q Onderzoeksrichtlijnen: Het zenderen van vleermuizen is geen verplichting binnen SMP systematiek, maar levert wel enorm veel informatie op. Aangezien het veel tijd kost dus duur is en specialistisch werk wordt er geen opdracht voor verstrekt. Dient daar geen provinciale lijn in gesteld te worden, bijvoorbeeld dat de provincie die kosten op zich neemt voor gemeente x en/of y?

A Wij hebben momenteel niet meer subsidie beschikbaar, er is vanuit het Rijk een beperkt budget beschikbaar gesteld.

Q welke inspanningen gaat de provincie doen voor de meervleermuis? wat zijn de gevolgen voor huiseigenaren die hun huis met deze soort blijken te delen? en kunnen we de info over de bekende locaties van meervleermuizen krijgen?

A Er wordt ingezet op (onderzoek naar) alternatieve verblijfplaatsen voor de meervleermuis door de provincie Noord-Holland. Daarnaast is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van kraamkolonies van de meervleermuis in Noord-Holland. Deze gegevens worden op aanvraag verschaft door de OD per gemeente via natuurinclusief@odnhn.nl. De OD gaat in gesprek met huiseigenaren waar de meervleermuis is aangetroffen om te zien wat de (on)mogelijkheden zijn.

Q Natuurvriendelijk isoleren is kostbaarder dan de regels negeren, subsidie is de enige tool van de gemeente om te sturen op natuurvriendelijk isoleren. Dit betekent dat de subsidie dan moet verdubbelen om het nog aantrekkelijk te maken. Is daarover nagedacht?

A Het belangrijkste instrument van de gemeente om natuurinclusief isoleren haalbaar en betaalbaar te maken voor particulieren is een gebiedsgerichte omgevingsvergunning en aanpak voor isolatie, omdat daarmee voorkomen wordt dat woningeigenaren per project een vergunning en onderzoek moeten regelen. De gebiedsgerichte omgevingsvergunning wordt verkregen door het doen van een aanvraag met een SMP, en de gedragscode en pre-SMP zijn tijdelijke oplossingen die daarop vooruitlopen. Het negeren van de regels is geen reëel alternatief, omdat dit de wet overtreedt en de ODNHN zal bij overtreding handhaven.

Q Moeten we als gemeente wachten met de compensatieopgave tot er helderheid is over de subsidieregeling of kunnen we hier al eerder mee aan de slag gaan (om te voorkomen dat we geen subsidie kunnen aanvragen)

A Nee dit hoeft niet, er kan hier al mee aan de slag gegaan worden.

Q De buitengebieden vallen veelal buiten het SMP, Dus daar mag niet meer geïsoleerd worden zonder duur onderzoek? Gaat hier ook een subsidie voor komen?

A Er komt geen aanvullende subsidie voor SMP's in het buitengebied.